

לא חשוב מה אדם עושה. חשוב מי עושה זאת.

הכל שווים לפני החוק — כך אומר כלליסוד של הדמוקרטיה.

במציאות של ישראל, זוהי אגדה.

מבחינת החובה לשמור על החוק, חושבי הארץ מסווגים לכמה וכמה סוגים. בימים האחרונים זה התברר לחלוטין לעיני כל. לא נעשה כל מאמץ להסתיר מציאות זו.

וזהו החלוקה, שהתגבשה בר מאורעות האחרונים:

● סוג א', המשוחרר מכל חור בה שהיא לשמור על החוק: תושבי חבל-ימי. אלה ביצעו מעשים של הפרת-חוק לעיני הטלוויזיה, ואף התפארו בכך. הם הציתו בתים, השליטו טרור פנימי בעיר ימית, סגרו את העיר, חסמו את הדרכים הציבוריות, איימו במעשי-אלימות כלפי חיילים ואזרחים. כל זה נעשה למען בצע-כסף: השגת פיצויים בסכומים אסטרונומיים מים מסכפי הציבור העובר, תמורת המכמתם לעבור למקומות אחרים ולסגור את העסקים שהוקמו, ברובם, בכספי אותו ציבור עצמו.

בשעה שנעשו המעשים, לא העזו איש להפריע להם. הצבא והמיש-טרה עמדו בנגד, בידועם כי למפני רי-החוק יש גיבוי בדרג העליון של המדינה. לשוא פנה היועץ המישטתי לממשלה בבקשה מבר-שוא לה המפקח הכללי של המיש-טרה, כדי שימלא את חובתו. ה"מפכ"ל התעלם מן הפנייה.

בסוף נכנעה הממשלה, הבטיחה את הגדלת הפיצויים והעניקה חסינות גמורה בדיעבד למפירי-החוק. היה זה לקח שהובן היטב, והומגה גלויה להפרת-חוק בעתיד.

מעמד דומה יש למתנחלים ה"יהודיים גם בשאר השטחים הכבו-שים. הם חוששים להפר את החוק, בייחוד כאשר הפרת-החוק מכוונת כלפי האוכלוסייה הערבית.

מעמד דומה הוענק השבוע ל"סוג ב", שכירי-החבר הממוש-ים סג קוויזלינגים ערביים בשטחים הכבושים, אשר צוידו בנשק או-רי הוצאתו להורג של ראש "ה"אגודה הכפרית" באיוור רמאללה. לאלה הותר עתה לפתוח באש ול"איים על ערבים אחרים, והם כבר השתמשו בזכות זו.

מעמד דומה יש למפגינים דתיים, המיידיים האנטיים ביריביהם ובמיש-טרה וההורגים עבודות שאינן מוצאות תן בעיניהם.

● סוג ב', המצווה לשמור על החוק מכל מישמר: פועלים שוב-טים, העורכים הפגנות כדי למ"חות על מצבם החמור. נגד אלה הופעלה בשבוע שעבר המישטרה, אך הותר להם ליידות אנבים ול"נפץ כמה חלונות בבניין הוועד" הפועל על השטח המודרני. אחרים מהן נעצרו ושוחררו כע-בור זמ"ר.

● סוג ג', אשר נחת זרועו של החוק מורדת עליהם בלא-המחץ: יהודים המביעים אהדה ל"ערבים בשטחים הכבושים, או ה"מתנגדים בצורה אחרת למדיניות הממשלה. כאשר אלה ערכו הפ"גנה שקטה ברמאללה, שוטה בהם מישמר-הגבול, הופעלו נגדם גא"מ מדמיע ואלות ורבים מהם נעצרו.

● סוג ד', שנגדו מופעלים חוקי-החירום של השלטון הקלו-ימי הבריטי: בערבים בירושלים המיוחדת ובגדה המערבית, שבי-תייהם מפוצצים כאשר יש חשד

בלתי-מוכח בצורה מישפטית כל-שהי) שאחד הילדים במישפחה יידה אבן או בקבוק בגיפ צבאי, ושעיתוניהם נסגרים בצו של שר-הפנים. במיקרים של הפגנות מופ"עלים נגדם אלות, גאז מדמיע, וגם נשק חם כדי להרוג — כפי שקרה השבוע בעיירה הערבית רפיה, שם נהרג נער מקומי באש של חייל אשר ירה "באוויר".

יש סוג מיוחד התורג מכל ה"סוגים גם יחד: הסוג של פושעי-המילחמה.

השבוע פורסמה ידיעה שהיתה כה מהממת, עד כי אי-אפשר היה להאמין בה, לולא זכתה בפירוש באישור רישמי, היא נוגעת לאחת הדמויות האפלות ביותר לתולדות המדינה היהודית: הסגן-לשעבר דניאל פינטו, שביצע במיבצע-לי-טאני פשע מחריד, כאשר רצח במו ידיו, בצורה אכזרית ביותר (חנק בחוס ניילון) אזרחים מקר-מיים הפים-מפסע.

פינטו גידון לעונש-מאסר קל-יחסית. העונש הוחמר בעירעור, ואחר-כך הומתק על-ידי הרמטכ"ל, רפאל איתן, לאחר מכן שוחררו לפני זמנו, ונשא לאשה את בתו של האלוף דני מט. בעל "היד ה"חוקה" בשטחים הכבושים. מצא מין את מינו.

השבוע נודע כי הרמטכ"ל פתח בהליכים כדי להחזיר לפינטו את דרגת-הקצונה שנשללה ממנו, כדי שיוכל שוב לפקד על חיילי צה"ל.

מאז קום צה"ל, ביוני 1948, לא נעשה עוד מעשה המכפיש את מדי-צה"ל כמו מעשה זה. אך הוא מת-אים בהחלט למישטר שבו אין שני בני-אדם שווים לפני החוק, ושבו הרמטכ"ל רואה בעצמו את מחנך-הדור.

במדינת-ישראל של 1981 שוב אין זה חשוב מה אדם עושה — חשוב מי עושה זאת.

הממשלה

אריק פה. אריק שם

שרי הממשלה זעמו עץ

אריאל שרון אך הם

נאצו למסור לו את

התפקיד המרכזי.

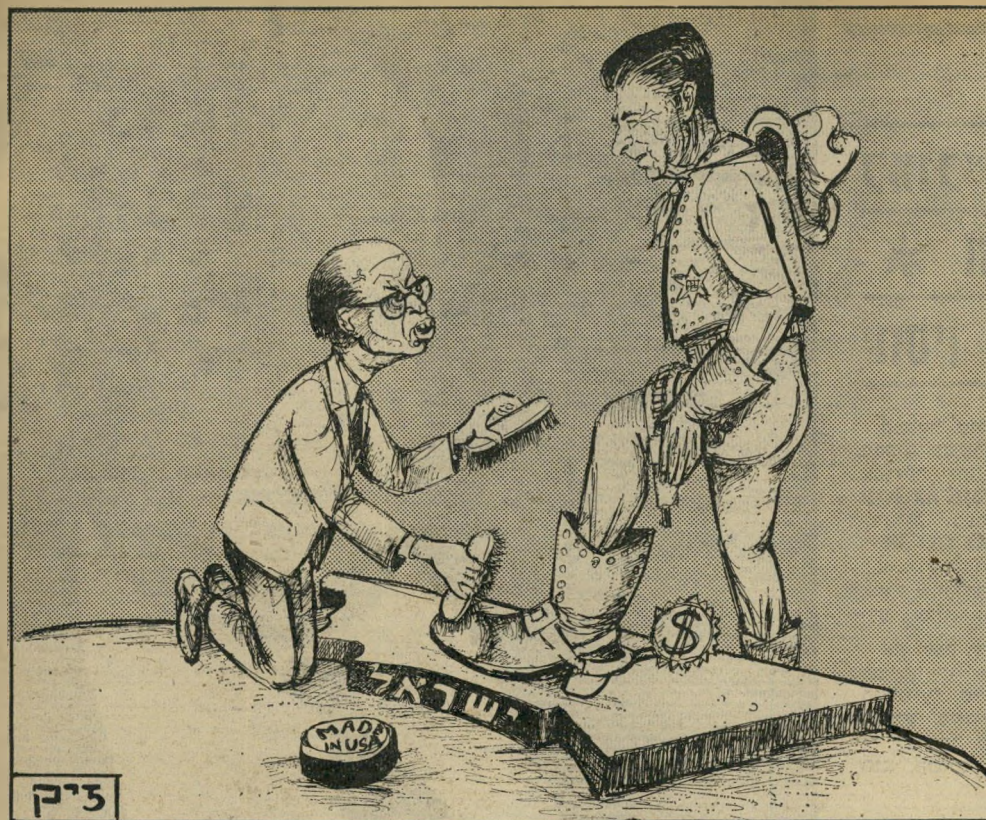
במיכתב בלתי-רגיל גילה השבוע מנחם בגין כי בישיבת-הממשלה, שנערכה ליד מיטתו ושבה התקב-לה החלטה חשובה ביותר (חתימה מיזכרה-ההבנה עם האמריקאים על-ידי אריאל שרון) הוא סבל מכא-בים קשים, היה מסומם ונרדם לפי-חות פעם (ראה יומן אישי ומה הם אומרים).

מאז נאלץ בגין לוותר על ניהול ענייני המדינה, מעשית ורישמית. הוא העביר את מסכות החוקית לסגנו, שימחה ארליך, אך לאיש לא היה ספק מי חולש עתה על ענייני המדינה: אריאל שרון.

אריק עמק. אחרי שטס לזר-שינגטון כדי לחתום על מיזכר-ההבנה, שהוא כפה אותו על ה"ממשלה הסרבנית, חזר אריק לארץ וניצח על הוויכוח בכנסת. כאשר הגישו סיעות האופוזיציה העגומה הצעות להבעת אי-אמון (ראה ה"נדון), ייצג שרון בוויכוח את הממ"שלה, והסיגנון האישי שלו — אליי מות מילולית תוך הימנעות מדיון רצינולי — שלט בבניין.

באותה שעה ניהל אריק קרב רצוף עם עובדי מישירו ואלופי צבאו (ראה עמודים 7-6) והת"כונן לבצע בממלכתו סיור יסור-די, כדי לבסס בה את אחיזתו ה"מוחלטת.

תוך כדי כך לא הסתיר אריק את חילולו הגמור שהוא רוחש לממשלה, כשאין בה מגחם בגין.



צ'יק

...ועליכם לאחסן אצלנו גם מישחת-נעליים!

או: תפקיד אסטראטי

או: דריסת-רגל עם שרות-חינם

או: ציחוח-נעליים במקום ציחוח-חרבות

יחסים מרחביים

כישלוננו של עראפאת

ממשלת בגין

יכזה? נשום? רווחה.

לפי שעה

חלפה פכנת השלום.

ערב ועידת-הפיסגה הערבית בר-עיר המארוקאית פאס היה יאסר עראפאת אופטימי ביותר. הוא מי-לא את התפקיד שבו התמחה במ"שך שנים: לתווך בין ממשלות ערביות. הוא מיהר בין ריאר ו"דמשק, כדי להשיג הסכמה בין שתי המדינות.

לאש"ף יש עניין מיוחד בהס"כמה בין שתי מדינות אלה. האיר-גון תלוי מבחינה כספית בסעור-דיה, המממנת את עיקר פעולותיו. ואילו מבחינה צבאית תלוי אש"ף כיום בסוריה, מפני שרק האיום של הצבא הסורי יכול למנוע פלי-שה המדינית ללבנון, שמטרתה תהיה — כפי שמאמינה צמרת אש"ף — לכבוש את כל דרום-לבנון, עד לבירות. כדי למסור לידי הפאלאנגות הנוצריות.

ערפאת היה בטוח כי ישיג הס"כמה סעודית-סורית, שתהפוך את תוכנית-השלום של האמיר הסעודי פאהד לתוכנית-שלום כל-ערבית. מותרת ההסכמה הסורית לכך, בר-קש עראפאת מפאהד לכלול בתוכ-ניתו סעיף אשר יבטיח מעמד ברור וחשוב לברית-המועצות בתהליך-השלום. בתוכניתו המקודרת של פאהד נאמר (בסעיף 8) כי ברית-המועצות תערוב לשלום אשר יקום, יחד עם ארצות-הברית. היה זה צעד משמעותי מצד סעודיה האנטי-סובייטית. אך עראפאת בר-קש להשיג עוד, כדי לבטל התנגד-דות של סוריה ו/או של ברית-המועצות לתוכנית זו.

רסכים וסורים. מה שקרה בר-פאס הוכיח כי עראפאת נכשל בתפ"קיד זה. לא הושגה הסכמה סעור-דית-סורית. הנשיא הסורי, חאפטי-אל-אסד, כלל לא הטרחה את עצ-מו לפאס. גם שרה-חוץ שלו, ש"יצא לפאס, עזר בדרך, בטרפולי, ולא המשיך בדרךנו משם. עראפאת עצמו, שהביע תמיכה בתוכנית-פאהד עם פירסומה, ואף רמז אז

הוא הביע זאת בצורה בוטה, כא-שר פשוט נעדר משיבת-הטע"נה המשפילה: הוא חזה בתרגיל של צה"ל בנגב.

הטענה היתה נכונה. אך מעולם לא העזו שרביטחון להעדר מיש-יבת הממשלה בשל פעולה שיגר-תית כזאת. בשל ההעדרות לא שמעה הממשלה דיווח כלשהו על המגעים שניהל אריק שרון בכמה ממדינות אפריקה, בנסיעה סודית שבה צירף אליו את הורד אריה גנגר, אך שחברי-הממשלה כלל לא ידעו עליה. הם שמעו על ה"נסיעה לראשונה מאמצע-ההתיקשור-רת הזרים. גם על דיוני בווינגר-טון לא מסר שרון לחבריו בממ"שן פרטים כלשהם, מכיוון שהיה עסוק.

לכרוץ ברך. הממשלה היתה במצב של מרידה נגד אריק — אך באותה עת עצמה נאלצה לכרוץ לפניו ברך. בחקיקת-שינויים מס"רה לאריק תפקיד, שהבהיר לעיני כל, שהוא עתה האיש החזק במדי-נה, האדם היחיד המסוגל לפתור את בעיותיה.

על אריק שרון הוטל להשליט סדר בחבלי-ימית, שם נערכה התי-קוממות גלויה נגד מדינת-החוק והממשלה (ראה לעיל). כל שאר זרועות השילטון — החל בשר"הפנים, יוסף בורג, האחראי למיש-טרה, וכלה בסגן ראש-הממשלה, שימחה ארליך — הרימו ידיים והשתמשו מן המאבק.

אריק לא השתמש. הוא נחל בלי-קושי ניצחון מזהיר: שערי ימית נפתחו לפני "אריק מלך ישראל", אחרי שהבטיח למתנחלים שוחד גדול יותר עבור הסתלקותם מה-מקום.

בראשית השבוע, כאשר דיברו השרים בינם לבין עצמם על מה שעלול להתרחש אם ייאלץ מנחם בגין לוותר על השילטון, עוד הישלו רבים את עצמם שניתן יהיה לעצור את אריק. "ההחלטה תתקבל בתנועת-החרות, ושם יש רוב ליצחק שמיר. הוא יהיה ראש" הממשלה הבאה!" הבטיח, במיור-נון הכנסת, אחד משרי-הליכוד.

בסוף השבוע התערעה גם אמור-נחו של שר זה. בצילו של אריק שרון, יצחק שמיר כימעט נעלם.

כי הוא השתתף בחיבורה, נאלץ בפאס לדחות אותה. התוצאה: הפיסגה התפורה מ"בלי שתוכנית-השלום הסעודית אושרה או נדחתה. מאז מנסים מיטב המומחים לפ"ענח את התעלומה: מה קרה? מדוע נהגו הסורים כפי שנהגו? בין הגירסות שהועלו, והעשוי-יות להיות נכונות כולן או חלקן:

● ברית-המועצות סברה כי ה"מקום שיועד לה בתהליך-השלום על פי התוכנית הסעודית אינו מס"פיק ועל כן הפעילה את כוחה ל"סיכולו.

● ברית-המועצות מסכימה ל"עיקרי התוכנית הסעודית, אך חש"שה שמא תמיכה בה תעלה לה באובדן המדינה הערבית היחידה התומכת בה כעת לחלוטין: לוב.

● ברית-המועצות מקווה כי המשך הסיכוך במרחב, ואי-סי-פוק המאוויים של העם הפלסטיני, יביאו במקדם או במאוחר להת"פופציות אדירה, שתפתח את שע"רי המרחב לרווחה לפני הדירתה. ולגבי העמדה הסורית:

● לוב הציעה ברגע האחרון לשר-החוץ הסורי תמיכה כספית גדולה יותר מזו שהובטחה לה על-ידי סעודיה, וכך קנתה את התנגד-ותה לתוכנית-פאהד.

● סוריה רצתה להוכיח כי היא, ולא סעודיה, היא עתה המדינה ה"דומיננטית בעולם הערבי, אחר פרישת מצריים ממנה.

● סוריה רוצה למנוע את גי"בושו של ציר-שלום סעודי-מצרי, בתמיכת אש"ף. כל עוד נמשכת המילחמה, וצפויה התקפה ישר"אלית על לבנון, נשאר אש"ף תלוי בה.

● סכנת-השלום חלפה. כתור-צאה מכל התימרונים האלה הני-חילו מדינות-ערב ניצחון גדול ל"ממשלת-בגין.

בארצות-הברית גברו הקולות שקראו לממשלתו של רונלד רגן לזנוח את הארריינטציה שלה על סעודיה, אחרי שזו הוכיחה כי אין לה היכולת לכפות את רצונה על העולם הערבי.

ממשלת בגין, שחששה מאוד מפני יוזמת-השלום הסעודית, יכ"לה לנשום לרווחה. לפי שעה, חל"פה סכנת-השלום.